

1204

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA TRANSPORTU¹⁾

z dnia 4 września 2007 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie wykazu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego i warunków, jakie powinny spełniać osoby zatrudnione na tych stanowiskach oraz prowadzący pojazdy kolejowe

Na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 16 sierpnia 2004 r. w sprawie wykazu stanowisk bezpośrednio związanych z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego i warunków, jakie powinny spełniać osoby zatrudnione na tych stanowiskach oraz prowadzący pojazdy kolejowe (Dz. U. Nr 212, poz. 2152 i Nr 218, poz. 2212, z 2005 r. Nr 235, poz. 1999 oraz z 2006 r. Nr 190, poz. 1407) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) egzaminie weryfikacyjnym — rozumie się przez to praktyczne i teoretyczne sprawdzenie wiadomości i umiejętności pracownika posiadającego egzamin kwalifikacyjny, ubiegającego się o dopuszczenie do pracy na stanowisko maszynisty zakładowego lub ponowne dopuszczenie do pracy na stanowisko bezpośrednio związane z prowadzeniem i bezpieczeństwem ruchu kolejowego, w tym z prowadzeniem pojazdu kolejowego;”;

2) w § 21 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do zakresu autoryzacji dla stanowisk: pomocnik maszynisty pojazdu trakcyjnego, maszynista pojazdu trakcyjnego, kierowca lokomotywy spalinowej o mocy do 300 KM, kierowca drezyny i wózka motorowego, maszynista wieloczynnościowych i ciężkich maszyn do kolejowych robót budowlanych i kolejowej sieci trakcyjnej, kierownik pociągu towarowego, pasażerskiego oraz gospodarczego i roboczego — należy dodatkowo wykonanie obowiązkowych

jazd w czynnej kabinie pojazdu kolejowego w różnych porach doby oraz znajomość odcinków linii kolejowych, a dla stanowiska maszynisty zakładowego należy dodatkowo wykonanie obowiązkowych jazd w czynnej kabinie pojazdu kolejowego w różnych porach doby; programy tych jazd ustala pracodawca.”;

3) w § 25 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Egzamin weryfikacyjny jest praktycznym i teoretycznym (pisemnym i ustnym) sprawdzeniem wiadomości i umiejętności pracownika, który posiadając odpowiedni zdany egzamin kwalifikacyjny, ubiega się o dopuszczenie do pracy na stanowisko maszynisty zakładowego lub o ponowne dopuszczenie do pracy na stanowisko, o którym mowa w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia.

2. Egzamin weryfikacyjny o ponowne dopuszczenie do pracy, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza się w przypadku, gdy:

1) pracownik został odsunięty od pracy:

- a) po spowodowaniu wypadku kolejowego,
- b) na skutek stwierdzonych uchybień w pracy mogących spowodować zagrożenie bezpieczeństwa ruchu kolejowego;

2) ciągła przerwa w pracy na danym stanowisku pracy trwała dłużej niż 12 miesięcy lub pracownik nie uzyskał wyniku pozytywnego na egzaminie okresowym.”;

4) w załączniku nr 1 do rozporządzenia w tabeli po lp. 14 „Maszynista pojazdów trakcyjnych” dodaje się lp. 14a w brzmieniu:

14a	Maszynista zakładowy
-----	----------------------

5) w załączniku nr 3 do rozporządzenia:

a) w odniesieniu do stanowiska „4. Kierownik pociągu” — po treści dotyczącej stanowiska „Kierownik pociągu pasażerskiego i towarowego” dodaje się treść w brzmieniu:

„Kierownik pociągu pasażerskiego składającego się z zespołów trakcyjnych

1. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

Wariant A

1. Wykształcenie:

1) średnie oraz tytuł zawodowy technika albo

2) dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe technika

w specjalnościach związanych z ekonomiką transportu kolejowego, z ruchem i przewozami kolejowymi.

2. Zawodowy staż pracy — odbycie przygotowania zawodowego.

Wariant B

1. Wykształcenie — średnie lub zasadnicze zawodowe.

2. Zawodowy staż pracy — 1 rok pracy na stanowisku ustawiacza oraz odbycie przygotowania zawodowego.

¹⁾ Minister Transportu kieruje działem administracji rządowej — transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Transportu (Dz. U. Nr 131, poz. 923).

II. Program przygotowania zawodowego:

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne polegające na zapoznaniu się w jednostce organizacyjnej pracodawcy:

- 1) z regulaminami technicznym posterunków i odcinków zdalnego prowadzenia ruchu oraz prowadzeniem dokumentacji techniczno-ruchowej, zasadami prowadzenia ruchu pociągów, rodzajami urządzeń sterowania ruchem kolejowym i łączności, sygnalizacją kolejową, przygotowywaniem dróg przebiegów dla jazd pociągowych i manewrowych 5 dni
- 2) ze sposobem zestawiania pociągów pasażerskich, w tym z ogólnymi zasadami przewozów wojskowych 4 dni
- 3) z obowiązkami manewrowego oraz nadzorującego i kierującego manewrami, sposobem wykonywania manewrów, sygnałami podawanymi przy manewrach, sprzęganiem i rozprzęganiem taboru, prędkościami jazd manewrowych, manewrami po torach głównych oraz przez przejazdy i przejścia, z zabezpieczeniem taboru przed zbiegnięciem, ze stosowaną dokumentacją ruchową w zakresie pracy manewrowej 12 dni
- 4) z rodzajami hamulców, obsługą urządzeń wagonowych, obliczaniem rzeczywistej oraz wymaganej masy hamującej, wykonywaniem szczegółowej i uproszczonej próby hamulca, sygnałami podawanymi przy próbie hamulca 12 dni
- 5) z rozkazami pisemnymi i ostrzeżeniami dla drużyn pociągowych, dokumentami pociągowymi, wewnętrznym rozkładem jazdy 3 dni
- 6) z nadzorem nad prowadzeniem i regulowaniem ruchu pociągów w sytuacjach nadzwyczajnych, organizacją akcji ratunkowej w razie wypadków kolejowych i klęsk żywiołowych 4 dni
- 7) z prawami i obowiązkami kierownika pociągu, konduktora, wynikającymi z regulaminu pracy, prowadzeniem dokumentacji pociągowej, użytkowaniem urządzeń radiołączności pociągowej, podawaniem i odbieraniem sygnałów kolejowych w zakresie drużyny pociągowej,

postępowaniem w razie zagrożenia bezpieczeństwa podróży oraz bezpieczeństwa ruchu kolejowego, samodzielnym wykonaniem zahamowania pociągu w kabinie maszynisty, sposobem odłączenia urządzeń energetycznych pojazdu w nagłych przypadkach 15 dni

- 8) z budową taboru pasażerskiego oraz oględzinami technicznymi pociągu pasażerskiego 15 dni

Łącznie: 70 dni

2. Szkolenie teoretyczne — według programu pracodawcy, z tym że kandydaci z:

- 1) tytułem zawodowym technika albo
- 2) dyplomem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe technika w specjalności związanej z ekonomiką transportu kolejowego albo z ruchem i przewozami kolejowymi

nie podlegają szkoleniu teoretycznemu.

3. Zajęcia próbne — wykonywanie czynności kierownika pociągu pod nadzorem 10 dni

Ogółem: 80 dni

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego dla kierownika pociągu pasażerskiego składającego się z zespołów trakcyjnych:

1. Egzamin praktyczny:

- 1) wykonanie pod nadzorem sprzęgania i rozprzęgania zespołów trakcyjnych w składzie pociągu,
- 2) wykonanie próby hamulca zespolonego;
- 3) ustalenie długości, masy ogólnej pociągu, rzeczywistej i wymaganej masy hamującej, obliczenie największej dozwolonej prędkości jazdy pociągu (gdy rzeczywista masa hamująca jest mniejsza od wymaganej masy hamującej),
- 4) postępowanie się wewnętrznym rozkładem jazdy, znajomość geografii sieci kolejowej,
- 5) zabezpieczenie taboru przed zbiegnięciem,
- 6) wizualne sprawdzenie stanu technicznego rozjazdów, fazy przekładania zwrotnicy nastawianej ręcznie, sprawdzanie zamknięć nastawczych,
- 7) wypełnianie prowadzonej przez kierownika pociągu dokumentacji związanej z pracą ruchową i obsadą drużyny pociągowej,

- 8) prezentacja obsługi wytypowanych urządzeń i wyposażenia wagonów,
- 9) wykonanie wstępnych oględzin technicznych pociągu.
2. *Egzamin teoretyczny:*
- 1) część pisemna — opracowanie tematów z zakresu:
- zasad postępowania w przypadku szczególnych wydarzeń i zagrożenia bezpieczeństwa ruchu kolejowego,
 - zasad zestawiania pociągów,
 - zasad prowadzenia ruchu pociągów i pracy manewrowej,
 - obowiązków konduktora,
 - osłony pociągu zatrzymanego na torze szlakowym,
- 2) część ustna — znajomość:
- obsady i przygotowania pociągów do jazdy,
 - sygnalizacji kolejowej,
 - prowadzenia ruchu pociągów na szlaku bez blokady liniowej, z półsamoczynną i samoczynną blokadą liniową, szczególnych sposobów prowadzenia ruchu pociągów,
 - zezwolenia na wjazd, wyjazd lub przejazd pociągu,
 - warunków przejazdu pociągu obok semafora, na którym brak sygnału zezwalającego,
 - powiadamiania drużyn pociągowych — rozkazy pisemne, ostrzeżenia,
 - zasad wykonywania manewrów,
 - określenia i podziału pociągów, rozkładów jazdy do użytku wewnętrznego i publicznego,
 - obsługi urządzeń radiotączności kolejowej,
 - postępowania w razie szczególnych wydarzeń, zagrożenia bezpieczeństwa ruchu i wypadków kolejowych,
 - obsługi urządzeń wagonów pasażerskich,
 - zasad prowadzenia ruchu pociągów po torze zamkniętym,
 - postępowania w razie potrzeby ostrożności sygnałami toru zamkniętego i przeszkody na torze szlakowym,
 - osłony miejsca robót i zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom zatrudnionym na torze zamkniętym przez kierującego robotami.
- IV. Szkolenie i egzamin w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy — według odrębnego programu opracowanego przez pracodawcę zgodnie z przepisami ustawy — Kodeks pracy.”,
- b) w odniesieniu do stanowiska „**14. Maszynista pojazdu trakcyjnego**” — po treści dotyczącej „Wariantu D (Dla maszynisty pociągu pasażerskiego Warszawskiej Kolei Dojazdowej (WKD))” dodaje się treść w brzmieniu:
- „*Wariant E* (Dla maszynisty pociągu pasażerskiego składającego się z zespołów trakcyjnych)
- I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:
1. Wykształcenie:
- średnie oraz tytuł zawodowy technika albo
 - dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe technika
- w specjalnościach mechanicznej, elektrycznej lub elektrotechnicznej, związanej z rodzajem trakcji.
2. Zawodowy staż pracy — 6 miesięcy przy naprawie i utrzymaniu zespołów trakcyjnych oraz odbycie przygotowania zawodowego.
- II. Program przygotowania zawodowego:
1. Szkolenie praktyczne:
- praca przy naprawie i utrzymaniu zespołów trakcyjnych odpowiedniej trakcji:

a) układu mechanicznego	15 dni
b) układu elektrycznego	20 dni
c) układu pneumatycznego i hamulca	20 dni
d) praca przy czynnościach rewidenta taboru	30 dni
 - praca przy czynnościach maszynisty pociągu składającego się z zespołów trakcyjnych odpowiedniej trakcji w charakterze pracownika szkolonego 280 dni
w tym: 500 godzin prowadzenia pociągu pod nadzorem
- Ogółem: 365 dni
2. Szkolenie teoretyczne — według odrębnego programu nauczania.
3. Zajęcia próbne — praca w charakterze maszynisty pociągu pasażerskiego składającego się z zespołów trakcyjnych i przejechanie pod nadzorem:
- 15 tys. km w trakcji elektrycznej,
 - 15 tys. km w trakcji spalinowej
- w zależności od rodzaju trakcji, na którą kandydat jest szkolony.
- III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:
1. *Egzamin praktyczny* — umiejętność:
- wykonywania czynności przygotowania do pracy i zdania po pracy pociągu składającego się z zespołów trakcyjnych,

- 2) prowadzenia pociągu po liniach obsługi trakcyjnej,
- 3) wstępnych oględzin technicznych pociągu i obsługi hamulca,
- 4) lokalizowania i wykrywania usterek w poszczególnych obwodach i urządzeniach taboru składającego się z zespołów trakcyjnych,
- 5) obsługi aktywnych systemów zabezpieczeń i urządzeń radiołączności,
- 6) prowadzenia dokumentacji eksploatacyjnej i naprawczej.

2. Egzamin teoretyczny:

- 1) część pisemna — opracowanie tematu z zakresu konstrukcji i obsługi zespołów trakcyjnych oraz hamulców kolejowych,
- 2) część ustna — znajomość:
 - a) konstrukcji i obsługi zespołów trakcyjnych,
 - b) przygotowania do pracy i zdania po pracy pociągu składającego się z zespołów trakcyjnych,
 - c) działania i obsługi hamulców stosowanych w zespołach trakcyjnych,
 - d) poszczególnych obwodów i urządzeń elektrycznych zespołów trakcyjnych,
 - e) sposobu lokalizowania i usuwania przyczyn wadliwej pracy zespołów trakcyjnych,
 - f) obsługi aktywnych systemów zabezpieczeń i urządzeń radiołączności,
 - g) urządzeń zabezpieczenia ruchu pociągów w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności maszynisty zespołów trakcyjnych,
 - h) sygnalizacji i organizacji ruchu kolejowego,
 - i) zasad postępowania w razie wypadku kolejowego, incydentu lub wydarzenia z ludźmi,
 - j) instrukcji oraz regulaminów wewnętrznych wymaganych na stanowisku maszynisty zespołów trakcyjnych,
 - k) bezpiecznych metod pracy przy urządzeniach elektrycznych.

IV. Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy — według odrębnego programu opracowanego przez pracodawcę zgodnie z przepisami ustawy — Kodeks pracy.”,

- c) po treści dotyczącej stanowiska „**14. Maszynista pojazdu trakcyjnego**” dodaje się treść w brzmieniu:

„**14a. Maszynista zakładowy** (czynności maszynisty może wykonywać wyłącznie na to-

rach trakcyjnych w lokomotywowni — zakładzie taboru do punktu kontrolnego oraz na bocznicach kolejowych do punktu zdawczo-odbiorczego)

I. Kwalifikacje wymagane od kandydatów do egzaminu:

Wariant A

1. Złożony egzamin kwalifikacyjny na stanowisko pomocnika maszynisty pojazdu trakcyjnego.
2. Zawodowy staż pracy — 1 rok na stanowisku pomocnika maszynisty pojazdu trakcyjnego i przejechanie w tym czasie:
 - 1) 15 tys. km w trakcji elektrycznej,
 - 2) 10 tys. km w trakcji spalinowej,
 - 3) 5 tys. km w trakcji parowej
 — w zależności od rodzaju trakcji, na którą kandydat jest szkolony.

Wariant B

1. Złożony egzamin kwalifikacyjny na stanowisko maszynisty w innym rodzaju trakcji.
2. Zawodowy staż pracy — co najmniej 1 rok na stanowisku maszynisty pojazdu trakcyjnego w tym rodzaju trakcji oraz co najmniej 30 dni pracy przy naprawie i utrzymaniu pojazdów trakcyjnych, o których prawo kierowania kandydat się ubiega.

II. Program przygotowania zawodowego:

1. Staż stanowiskowy i szkolenie praktyczne — jednostka zatrudniająca pracownika:

	Liczba dni dla wariantu	
	A	B
1) praca przy naprawie i utrzymaniu elektrycznych pojazdów trakcyjnych	—	30*
2) praca przy naprawie i utrzymaniu spalinowych pojazdów trakcyjnych	—	30*
3) praca przy naprawie i utrzymaniu parowych pojazdów trakcyjnych	—	30*
4) praca w charakterze pracownika szkolonego (pod nadzorem):		
a) przy czynnościach pomocnika maszynisty elektrycznych pojazdów trakcyjnych	—	15*
b) przy czynnościach pomocnika maszynisty spalinowych pojazdów trakcyjnych	—	15*

c) przy czynnościach pomocnika maszynisty parowych pojazdów trakcyjnych	—	15*
5) praca na stanowisku pomocnika maszynisty w rodzaju trakcji, na którą kandydat jest szkolony	—	50*
6) zatrudnienie w charakterze pracownika szkolonego (pod nadzorem):		
a) przy czynnościach maszynisty elektrycznych pojazdów trakcyjnych	15*	—
b) przy czynnościach maszynisty spalinowych pojazdów trakcyjnych	15*	—
c) przy czynnościach maszynisty parowych pojazdów trakcyjnych	—	15*
Łącznie:	15*	95* 110*

2. Szkolenie teoretyczne — dla wariantu A i B według odrębnego programu nauczania.

3. Zajęcia próbne — wykonywanie czynności pod nadzorem:

	Liczba dni dla wariantu	
	A	B
a) na stanowisku maszynisty elektrycznych pojazdów trakcyjnych	20*	30*
b) na stanowisku maszynisty spalinowych pojazdów trakcyjnych	20*	30*
c) na stanowisku maszynisty parowych pojazdów trakcyjnych	—	30*
Ogółem:	20* 35*	125* 140*

* Dotyczy rodzaju trakcji, na którą kandydat jest szkolony.

III. Zakres egzaminu kwalifikacyjnego:

1. Egzamin praktyczny — umiejętność:

- 1) wykonywania czynności przygotowania i zdania pojazdu trakcyjnego do i po pracy,
- 2) obsługi pojazdów trakcyjnych podczas jazdy,

3) wykonywania wstępnych oględzin technicznych pociągu i obsługi hamulców kolejowych,

4) lokalizowania i wykrywania usterek w obwodach i urządzeniach pojazdów trakcyjnych,

5) obsługi aktywnych systemów zabezpieczeń oraz urządzeń radiołączności,

6) prowadzenia dokumentacji eksploatacyjnej i naprawczej.

2. Egzamin teoretyczny:

1) część pisemna — opracowanie tematu z zakresu konstrukcji i obsługi pojazdu trakcyjnego oraz hamulców kolejowych;

2) część ustna — znajomość:

a) konstrukcji i obsługi pojazdów trakcyjnych,

b) przygotowania i zdania pojazdu trakcyjnego do i po pracy,

c) działania i obsługi typów hamulców stosowanych na kolejach,

d) poszczególnych obwodów i urządzeń pojazdów trakcyjnych,

e) sposobów lokalizowania i usuwania przyczyn wadliwej pracy pojazdu trakcyjnego lub podzespołów,

f) obsługi aktywnych systemów zabezpieczeń urządzeń radiołączności,

g) urządzeń zabezpieczenia ruchu pociągów w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności maszynisty zakładowego,

h) sygnalizacji i organizacji ruchu kolejowego w zakresie wykonywania czynności maszynisty zakładowego,

i) zagadnień związanych z przewozem koleją towarów niebezpiecznych,

j) zasad postępowania w razie wypadku kolejowego oraz wydarzeń z ludźmi,

k) przepisów i instrukcji oraz prowadzenia podstawowej dokumentacji eksploatacyjnej i naprawczej,

l) bezpiecznych metod pracy przy urządzeniach elektrycznych.

IV. Szkolenie i egzamin z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy — według odrębnego programu opracowanego przez pracodawcę zgodnie z przepisami ustawy — Kodeks pracy.

V. Zdanie egzaminu kwalifikacyjnego na stanowisko maszynisty pojazdu trakcyjnego spalinowego lub elektrycznego uprawnia do wykonywania czynności maszynisty zakładowego, odpowiednio w danym rodzaju trakcji po zdaniu z wynikiem pozytywnym egzaminu weryfikacyjnego.”;

